

Gezicht Vestestraat.

J. C. ZAALBERG & Zn.

1814

:

:

1914

Johannes Corn. Zaalberg,
Oprichter der dekenfabriek. Geb.
7 Februari 1797. - Gest. 10 Juni 1879.

EENIGE jaren geleden
dichtte een jolige Gro-
ningsche studiosis, bij ge-
legenheid van een natuur- en
geneeskundig congres:

't Koetje geeft onsmelk
[en boter,
Pokstof en Edammer
[kaas,
Vaccinatie-politiek, vac-
[cinatie-polimiek,
Vaccinatie en ge
[daas!

Met een wijziging op dit
thema zouden wij bij ge-
legenheid van het honderd-
jarig feest der Leidsche
Dekenfabriek J. C. Zaalberg
en Zoon, een loflied kunnen
dichten op het schaaip:

Het schaaipje, dat zoo vredig blaaf,
Zich zoo gewillig scheren laat,
Staat vriendelijk zijn wol ons af,
Voor onzen knusjes-warmen maf.
Als 'k ferm me in mijn deken rol,
Zoo pas vervaardigd van zijn wol,
Dan droom ik dankbaar, in mijn slaap,
Van 't kalm geschoren, arme schaaip.

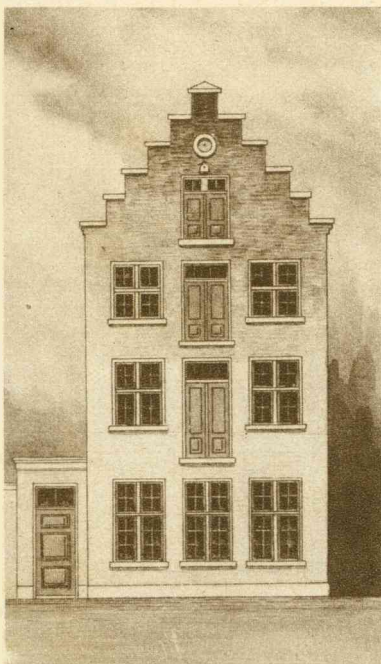
Zoo'n versje hoort bij de feeststemming en wanneer
we dit kunsteloze gedicht aan de feestvierende firma
opdragen, is dit slechts een bescheiden feestgave.

De firma J. C. Zaalberg en Zoon is een der oudste
van de nijvere sleutelstad. Zij is feitelijk reeds in 1770
opgericht door den heer Johannes Cornelis Zaalberg, die
in de laken-nijverheid werkzaam was. Maar reeds diens
vader, de heer Jonathan Zaalberg, vervaardigde dekens.
Daar evenwel de laken-industrie in het begin der 19e
eeuw een eenigermate kwinlend bestaan voerde, besloten
grootvader, vader en kleinzoon Zaalberg (de kleinzoon
heette ook Johannes Cornelis) om zich uitsluitend op
het maken van dekens en aanverwante artikelen, tocht-
en zeeduffels en wollen garens, te gaan toelagen.

Het was geen geringe zaak, om in het kleine huis,
ter plaatse waar in 1909 de nieuwe kantoorgebouwen
werden opgetrokken, met een primitieve inrichting en
met louter handenarbeid, een nijverheid als deze op te
werken. Maar niettemin gelukte het den stichter der
Dekenfabriek (geb. 7 Januari 1797) om de op 1 Jan.
1814 geopende zaak een
goeden roep te verschaffen
en het fabrikaat gestadig te
verbeteren.

Langzamerhand — vanaf
1830 — werd alle handen-
arbeid door machinalen ar-
beid vervangen, terwijl de
industrie in omvang toenam,
het fabrikaat in die mate
verbeterde dat het vol-
maakte bijna bereikt scheen
te zijn en aan alle gestelde
eischen kon worden voldaan.
De dekens werden op ver-
schillende binnen- en buiten-
landsche tentoonstellingen
24 maal met de hoogste
onderscheiding bekroond en
kregen een wereldvermaard-
heid. Maar ook voor de
opvatting harer taak als
werkgeefster werd de firma
herhaaldelijk lof toegebracht.

In 1880 werd besloten
om de oude machine te
vervangen door een meer
moderne, en werd in 1881
een dubbele machine in be-
drijf genomen van 120 P.K.

Op de plaats ongeveer waar nu de kan-
toren gevestigd zijn stond op 1 Januari
1814 dit gebouwje, waarin beneden het
kantoor was. Boven waren de magazijnen.

Voorheen: Spinnerij (Het kaarden van de wol).

Den 18den December 1889 brandde een gedeelte der
fabriek af, wat slechts de naaste aanleiding was om dit
gedeelte weder ruimer en practischer op te bouwen en
in te richten.

In het jaar 1844 kwam de grootvader der tegenwoor-
dige firmanten, Jonathan Zaalberg in de fabriek aan het
werk en in 1869 werd hij lid der firma. Aan hem en
aan zijn zoon Jean Corneille, heeft de fabriek haar groo-
ten bloei en haar grootste ontwikkeling te danken.

De modern ingerichte Jacquard-weverijen zijn aan Jean
Corneille Zaalberg te danken. Hij heeft eene inrichting
tot het voor de weverij geschikt maken zijner ontwerpen
aan de weverij verbonden.

Hij mocht het genoegen smaken dat zijne verdiensten
werden erkend door de benoeming tot ridder in de orde
van Oranje-Nassau.

In het jaar 1903 viel haar de hooge eer te beurt een
bezoek van H.M. de Koningin-Moeder te ontvangen, die
herhaaldelijk van Hare hooge ingenomenheid betuigde.

In 1909 trof de firma een dubbele slag. Jean Corneille

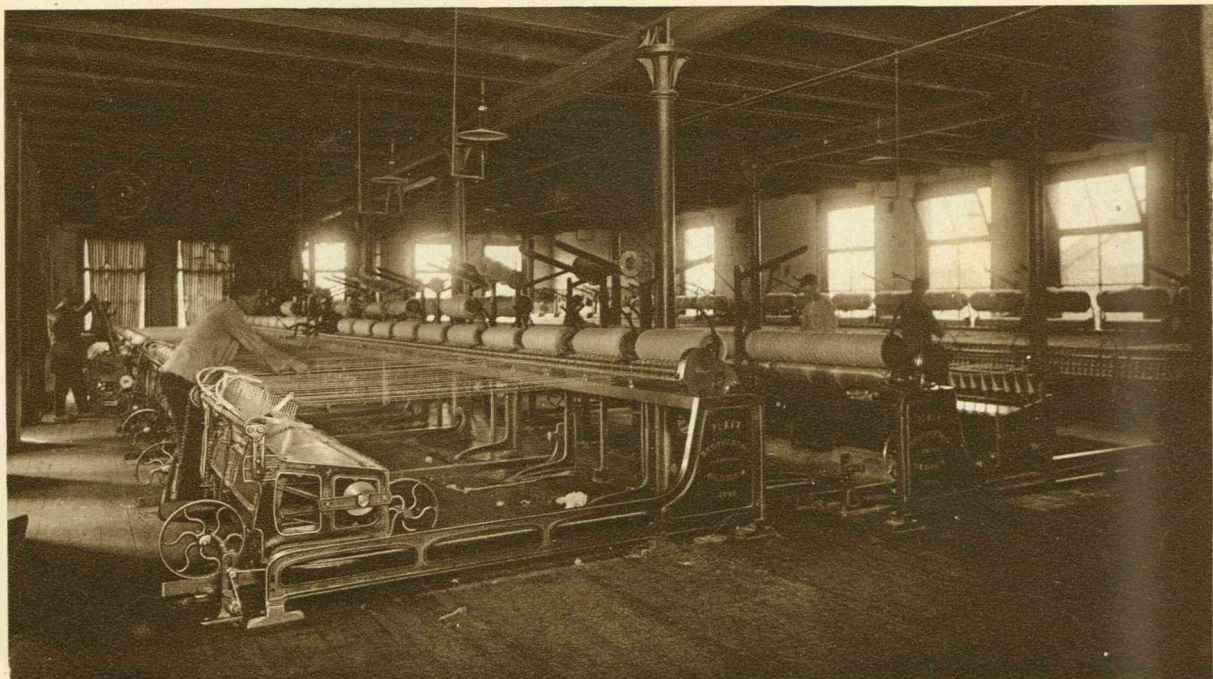
Zaalberg overleed aan de gevolgen eener operatie, 14
dagen nadat ook zijn vader overleden was. Zij lieten een
aantal uitbreidingsplannen achter, betreffende de fabrieks-,
kantoor- en opslagruimten.

Als eenig firmant bleef toen over Jonathan Zaalberg,
die eerst sinds 1 Januari lid der firma was geworden.

De tijd dwingt voorwaarts en zoo kregen ook de
plannen der uitbreiding vasten vorm. Een weverij werd
bijgebouwd, geheel moderne kantoren met ruime maga-
zijnen werden opgetrokken. Het kantoor en magazijn werd
tijdens den bouw ondergebracht in perceel Heerengracht
26, eigendom der firma. Een nieuwe stoommachine van
240 P.K. met ketels door de Nederlandsche Machinen-
fabriek „Jaffa” van de firma L. P. Smulders & Co. te
Utrecht en eenige electromotoren werden geplaatst.

Een nieuwe smederij en vergroting van bergplaatsen
kwamen tot stand.

Nauwelijks was ook de nieuwe weverij in volle werking,
toen bleek, dat de productie wederom niet aan de aan-
vraag kon beantwoorden Goede raad was duur. Maar het

Thans: Spinnerij (Selfactors).